

PARAULES INICIALS

per

TERESA RIERA

Benvinguts, en nom de la Comissió Organitzadora a aquesta primera trobada sobre Tecnologia, Informació i Comunicació que té lloc dins el marc de la nostra Universitat Catalana d'Estiu.

Abans de donar la paraula al benvolgut i respectat amic Martí Verges, només voldria fer unes petites reflexions i plantejar algunes de les qüestions sorgides a les sessions preparatòries d'aquests dos dies i que reflecteixen d'alguna manera l'esperit, les idees, les inquietuds i els interrogants d'aquells qui hem treballat activament en l'organització d'aquesta trobada.

Crec que tots estariem d'acord, per començar, a dir que el mot "tecnologia" és un mot de moda; de tecnologia, tothom en parla, els diaris en van plens, en parlen periodistes, polítics, empresaris i científics de totes les especialitats.

Però dir que és un mot de moda no és pas una afirmació denigrant; la moda ens agrada de seguir-la, és agradable, reflecteix una època, uns interessos; quan entra en conflicte és quan només hom està pendent d'això, quan no se sap per què se segueix.

Quines preguntes cal fer-se per tal d'afirmar, en respondre, que quelcom és una tecnologia? Què distingeix una "nova tecnologia" d'una de clàssica? Com diferenciar quelcom tecnològic de quelcom no tecnològic, però proper? Què entenem, doncs, per tecnologia de la Informació?

La paraula "Informació", segona de les tres paraules que defineixen la trobada, és potser l'aglutinant de tots els qui som aquí; entre nosaltres hi ha professionals de l'enginyeria, de les ciències de la computació, de les ciències de la informació i de les comunicacions, matemàtics, educadors, professionals de la Intel·ligència artificial i de la Robòtica, entre d'altres, i tots contemplem la informació des de perspectives diferents.

Els nous projectes de la 5a. generació fan preveure que la nova riquesa de les nacions no dependrà tan sols dels recursos naturals i dels productes

manufacturats, sinó també i molt principalment de la informació, el coneixement i la intel·ligència.

Quines seran les conseqüències del procés tecnològic resultant d'aquests projectes? Quins efectes tindrà sobre l'entorn social i sobre l'entorn físic? L'ésser humà no tan sols ha de dominar la natura, ha d'aprendre a fer-ho en convivència amb ella. Hom creu que les noves "màquines intel·ligents" no contribuiran només a fer que la societat sigui millor i més rica, sinó que canviaran els modes de relació i de producció, de comunicar –comunicació, tercera paraula que defineix la trobada–, alterarà també la forma de comprar i fins i tot de treballar. La primera matèria no serà l'energia sinó la informació, i com a conseqüència es produirà un desplaçament de llocs de treball des dels sectors primari i secundari cap al terciari. Quins seran els efectes que es produiran sobre l'atur? Participaran les dones en aquest desenvolupament tecnològic i en guadiran en condicions d'igualtat amb l'home?

Però, Quins son els punts de vista per a una avaluació d'un procés tecnològic? i no crec que hàgim d'oblidar tampoc l'ètica del professional tecnològic i la tolerància; faig un crit des d'aquí a favor de la tolerància i en contra de la manca de creativitat.

Podem arriscar-nos aquí, en el nostre país, a parlar massa de tecnologia sense desenvolupar processos tecnològics originals i/o perfeccionats? Creiem que cal ésser creatius!

I per acabar, ens agradaria també que al llarg de la trobada es tractés el tema de tecnologia i educació i l'ús de la tecnologia a l'ensenyament. L'educador/ensenyant ha de reflexionar sobre l'ús i l'impacte de les noves tecnologies sobre el fet educatiu, i ho ha de fer no aïlladament, sinó en el context d'una societat canviant per la intrusió de les noves tecnologies i no tan sols per l'impacte de les noves tecnologies en els entorns educatius com poden ésser els llibres de text, etc.

S'han d'introduir les noves tecnologies com a subjectes d'estudi als nivells comuns d'ensenyament? Si la resposta és afirmativa, en quin grau? És un fet que és alta la probabilitat d'envelliment de les tecnologies; hi ha constants a ensenyar? Si hi són, tenen components ideològiques? Si les tenen, quina crítica cal fer-ne? Les acceptem com a educativament valuoses? Cap a quina mena de societat ens porten? En el passat, quan s'incorporaren als nivells educatius les tecnologies d'aleshores, què va passar?

Bé, aquesta només és una petita mostra del tipus de reflexions que ens suggereix un tema que és alhora interessant i d'actualitat, i l'interès del qual, ens atrevírem a dir, va més enllà dels cercles purament científics.

Algunes de les preguntes que ens formulem potser trobaran resposta al llarg d'aquests dos dies, ja sigui en les ponències o en els debats de la taula rodona; altres, ben segur que quedaran pendents per a una possible trobada l'any que ve.

Però, gràcies al marc que ens ofereix aquesta Universitat Catalana d'Estiu, el fet és que en podem parlar tots junts.

Per a acabar, només em resta de dir dues coses: la primera, donar les gràcies, en nom de la comissió organitzadora, a la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques de l'Institut d'Estudis Catalans i a la CIRIT de la Generalitat de Catalunya, per llur suport; a les tres Universitats Catalanes, a la Universitat de les Illes Balears i al Consell Superior d'Investigacions Científiques, per llur col·laboració mitjançant la participació en la trobada de llurs professors i investigadors, i també a les revistes "Ciència" i "Mundo Científico" per llur col·laboració.

I la segona, donar la paraula a una persona que a tots ens agrada sentir: el Prof. Martí Vergés, perquè inauguri la Trobada.

Moltes gràcies...